

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XX. — Wydana i rozesłana dnia 14. marca 1909.

Treść: № 41. Rozporządzenie, dotyczące czesnego w państwowych szkołach średnich (gimnazyach, gimnazyach realnych i wyższych, wyższych gimnazyach realnych, ośmioklasowych gimnazyach realnych, zreformowanych gimnazyach realnych i szkołach realnych).

41.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty z dnia 7. marca 1909,

dotyczące czesnego w państwowych szkołach średnich (gimnazyach, gimnazyach realnych i wyższych, wyższych gimnazyach realnych, ośmioklasowych gimnazyach realnych, zreformowanych gimnazyach realnych i szkołach realnych).

Ze względu na niektóre zarządzenia, wydane rozporządzeniem Ministra wyznań i oświaty z dnia 11. czerwca 1908, l. 26651, Dz. r. m. Nr. 37 z roku 1908, pod względem egzaminowania i klasyfikowania w szkołach średnich, uważani za stosowne wydać na zasadzie § 9. ustawy z dnia 9. kwietnia 1870, Dz. u. p. Nr. 46, następujące postanowienia co do czesnego w szkołach średnich utrzymywanych przez państwo (gimnazyach, gimnazyach realnych, wyższych gimnazyach realnych, ośmioklasowych gimnazyach realnych, zreformowanych gimnazyach realnych i szkołach realnych):

1. Czesne, przypadające za jedno półrocze, oznaczone będzie i nadal w dotychczasowym trojnym wymiarze:

- a) dla Wiednia w wysokości pięćdziesięciu (50) koron,
- b) dla miejscowości, liczących więcej niż 25.000 mieszkańców, prócz Wiednia w wysokości czterdziestu (40) koron,
- c) dla innych miejscowości w wysokości trzydziestu koron (30 koron).

2. Aż do odmiennego zarządzenia opłacać się będzie czesne przy użyciu zaprowadzonych marek opłaty szkolnej. Osobne przepisy istniejące w tym względzie pozostaną i nadal w mocy.

3. Do opłaty czesnego obowiązany jest każdy uczeń publiczny, o ile nie uzyskał prawidłowego uwolnienia od tejże, tudzież z reguły każdy zapisany prywatysta i każdy uczeń nadzwyczajny względnie każdy hospitant.

4. Uczniowie publiczni pierwszej klasy winni złożyć czesne w pierwszym półroczu z góry najpóźniej w przeciągu pierwszych trzech miesięcy po rozpoczęciu się roku szkolnego.

5. Uczniom publicznym pierwszej klasy można odroczyć zapłatę czesnego aż do końca I. półrocza:

- a) jeżeli przyznano im co do „zachowania się“ jedną z dwóch pierwszych not przepisanej skali cenzur, a co do postępów we wszystkich obowiązkowych przedmiotach naukowych (z wyjątkiem gimnastyki) co najmniej cenzurę „dostatecznie“;
- b) jeżeli oni a względnie osoby obowiązane do ich utrzymania są rzeczywiście biedne, to znaczy tak ograniczone w stosunkach majątkowych i dochodowych, iż zapłacenie czesnego nie byłoby dla nich możliwe bez dotkliwego niedostatku.

6. Celem uzyskania odroczenia czesnego dla ucznia pierwszej klasy należy wnieść w przeciągu dni ośmiu po przyjęciu go podanie do dyrekcji tej szkoły średniej, do której uczęszcza, z dołączeniem urzędowego świadectwa co do stosunków majątkowych i dochodowych, wystawionego nie dawniej

jak przed rokiem. Świadectwa te winny określać stosunki powyższe tak dokładnie i wyczerpująco, aby można było ocenić je w sposób dostatecznie pewny.

W dwa miesiące po rozpoczęciu się roku szkolnego winno grono nauczycielskie zastanowić się na podstawie postępów odnośnych uczniów, ujawnionych aż do tego czasu, nad tem, czy zachodzą co do nich także warunki wymagane w myśl punktu 5., lit. a niniejszego rozporządzenia.

Grono nauczycielskie winno odrzucić podania takich uczniów, co do których warunki te nie zachodzą, przyczem należy zwrócić uwagę uczniów, iż powinni uczynić zadość obowiązkowi zapłacenia czesnego w ciągu terminu określonego w punkcie 4.

Inne podania przedkłada się bezzwłocznie wraz z odpowiednimi wnioskami grona nauczycielskiego krajowej władzy szkolnej, która rozstrzyga o nich stosownie do wymogów podanych w punkcie 5., a pozwalając odroczenia orzeka zarazem stanowcze uwolnienie od opłaty czesnego za I. półrocze pod warunkiem, że wykaz (świadectwo półroczne) za I. półrocze przedstawi co do „zachowania się“ jedną z dwóch pierwszych not przepisanej skali cenzur, a co do postępów w przedmiotach obowiązkowych (z wyjątkiem gimnastyki) co najmniej cenzurę „dostatecznie“. Co do przedmiotów względnie obowiązkowych wymaga się dla uzyskania stanowczego uwolnienia od opłaty czesnego co najmniej cenzury „dostatecznie“, jeżeli według istniejących zasad cenzura z odnośnego przedmiotu działa także w kierunku niekorzystnym.

Jeżeli wynogi te nie zachodzą przy końcu półrocza, wówczas winien dotyczący uczeń złożyć czesne jeszcze przed początkiem II. półrocza.

Rozstrzygnięcie krajowej władzy szkolnej należy ogłosić w odpowiednim terminie przed upływem czasokresu wyznaczonego do zapłaty czesnego (punkt 4.).

7. Czesne ma być płacone przez uczniów publicznych i nadzwyczajnych względnie przez hospitantów z góry w przeciągu pierwszych sześciu tygodni każdego półrocza z wyjątkiem tych wypadków, w których wchodzi w zastosowanie postanowienia co do uiszczania czesnego w I. półroczu przez uczniów publicznych pierwszej klasy (punkt 4.), względnie co do odraczania opłaty czesnego (punkt 5. i 6.) albo uwalniania od niej (punkt 11.—17.).

Uczniom obowiązującym do opłaty czesnego, którzy w przeciągu wspomnianego terminu sześciotygodniowego względnie trzechmiesięcznego nie uczynili zadość swemu zobowiązaniu, nie jest dozwolone dalsze uczęszczanie do szkoły. Uczniowie, których podania o odroczenie zapłaty czesnego załatwiono odmownie, winni złożyć czesne w prze-

ciągu 14 dni od chwili odnośnego zawiadomienia, gdyż w przeciwnym razie nie będzie im dozwolone dalsze uczęszczanie do szkoły.

8. Prywatyci winni wykazać przed dopuszczeniem do egzaminu rocznego (względnie półrocznego), iż zapłacili czesne za rok ubiegły (względnie za półrocze ubiegłe).

9. Prawidłowo nie zwraca się zapłaconego już czesnego, i to także wtedy, gdy uczeń opuszcza szkołę lub będzie wykluczony przed upływem półrocza.

Potwierdzenie odbioru na opłacone czesne ma jednak przy usprawiedliwionem przeniesieniu się do innej państwowej szkoły średniej znaczenie także dla zakładu, do którego uczeń musiał się przenieść, i to bez względu na wysokość czesnego, istniejącego w tej szkole.

10. Jeżeli uczeń opuścił szkołę z powodu choroby przed upływem pierwszej połowy półrocza lub jeżeli umarł przed tą chwilą, wówczas może krajowa władza szkolna zezwolić na skutek osobnego podania na zwrócenie czesnego, zapłaconego za dotyczące półrocze.

11. Uczniom publicznym można przyznać uwolnienie od opłaty czesnego, o ile oni nie otrzymali go już w myśl punktu 6., ustęp 4., jeżeli uczniowie ci:

- a) uzyskali w ostatnim półroczu co do „zachowania się“ jedną z dwóch pierwszych not przepisanej skali cenzur;
- b) wykazują w ostatnim półroczu pomyślny wynik postępu w naukach, a w szczególności: jeżeli przyznano im, o ile rozchodzi się o I. półrocze, co najmniej cenzurę „dostatecznie“ we wszystkich obowiązkowych przedmiotach naukowych (z wyjątkiem gimnastyki), tudzież w danym razie w tych przedmiotach względnie obowiązkowych, w których odnośna cenzura działa według istniejących zasad także w kierunku niekorzystnym, o ile zaś rozchodzi się o II. półrocze, jeżeli uznano ich za uzdatnionych do postąpienia do klasy bezpośrednio wyższej, przyczem wystarcza, jeżeli uznano ucznia „w ogólności“ za uzdatnionego do postąpienia;
- c) jeżeli oni a względnie osoby obowiązane do ich utrzymania są rzeczywiście biedne, to znaczy tak ograniczone w stosunkach majątkowych i dochodowych, iż zapłacenie czesnego nie byłoby dla nich możliwe bez dotkliwego niedostatku.

12. Aż do odmiennego zarządzenia można uwalniać od opłaty czesnego także w połowie.

Warunkiem takiego uwolnienia jest zupełne dopełnienie wymogów, ustanowionych w punkcie 11.,

lit. a i b, tudzież okoliczność, aby ze względu na stosunki majątkowe i dochodowe uczniów a względnie osób obowiązanych do ich utrzymania należało przyjąć, iż nie są oni wprawdzie niezdolni do wszelkiej zapłaty, iż jednak nie mogą uczynić zadość odnośnemu obowiązkowi w pełnym zakresie.

13. Każde uwolnienie od czesnego zarówno zupełne jak i w połowie rozpoczyna się w tem półroczu, w którym go udzielono, i ma być utrzymane w mocy tylko tak długo, dopóki zachodzą wszystkie warunki, od których zależy jego prawidłowe użycie.

Ci, którzy dobrowolnie powtarzają pewną klasę a byli w półroczu bezpośrednio poprzedzającym uwolnieni od opłaty czesnego, korzystać będą z uwolnienia tego tak długo, dopóki zachodzą co do nich ogólne warunki uwolnienia (punkt 11., względnie 12.).

Wskutek tego należy przeprowadzić w każdym półroczu dokładną rewizję wszystkich uwolnień od czesnego ze względu na „zachowanie się“ i postęp odnośnych uczniów w naukach. O wyniku tej rewizji winno grono nauczycielskie zawiadomić krajową władzę szkolną, poczem krajowa władza szkolna ma w danym razie orzec utratę uwolnienia od czesnego i zawiadomić o tem odnośnego ucznia.

14. W razie jeżeli zezwolono pewnemu uczniowi na powtórzenie egzaminu lub na egzamin dodatkowy, nie pociąga to za sobą samo przez się utraty uwolnienia. Egzamin musi być jednak złożony z wynikiem pomyślnym w ciągu pierwszych sześciu tygodni następnego półrocza.

15. Celem uzyskania uwolnienia od opłaty czesnego należy wnieść podanie do dyrekcji odnośnej szkoły średniej przed upływem terminu wy-

znaczono do zapłaty czesnego z dołączeniem ostatniego świadectwa szkolnego (wykazu) oraz urzędowego świadectwa co do stosunków majątkowych i dochodowych, wystawionego nie dawniej jak przed rokiem.

To ostatnie świadectwo winno określać stosunki powyższe tak dokładnie i wyczerpująco, aby można było ocenić je w sposób dostatecznie pewny. Każde takie świadectwo, będące podstawą uwolnienia, należy w ogólności tak długo uważać za ważne, dopóki szczególne okoliczności nie podadzą w wątpliwość dalszego istnienia potwierdzonych stosunków. Można jednak każdej chwili zażądać przedłożenia nowego świadectwa.

16. Na podstawie dokładnego zbadania tych dokumentów i z uwzględnieniem własnych spostrzeżeń winno grono nauczycielskie przedstawić wnioski swoje krajowej władzy szkolnej. Grono nauczycielskie jest odpowiedzialne zarówno za te wnioski jak i za dokładne zbadanie i prawdziwość przedstawionych przez siebie stosunków faktycznych.

17. O wnioskach grona nauczycielskiego rozstrzyga krajowa władza szkolna. Celem uniknięcia zwrotów zapłaconego już czesnego należy rozstrzygnięcie to wydać i podać do wiadomości uczniów w każdym razie w przeciągu terminu wyznaczonego do zapłaty czesnego.

Przeciw rozstrzygnięciu krajowej władzy szkolnej nie służy rekurs.

18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi zaraz w życie; równocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie dawniejsze przepisy, dotyczące tego przedmiotu.

Stürgkh wlr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,
także w roku 1909. w języku

niemieckim, chorwackim, czeskim, polskim, rumuńskim, ruskim, słoweńskim i włoskim.

Prenumerata na cały rocznik 1909 każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz 8 K. Pojedyncze jego części można odbierać w miejscu lub otrzymywać bezpłatnie pocztą.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24, i nabywać tamże także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniemu złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia pocztowego należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania niemieckiego można nabywać:

Rocznik	1849 za . . .	4 K 20 h	Rocznik	1869 za . . .	6 K — h	Rocznik	1889 za . . .	6 K — h
"	1850 " . . .	10 " 50 "	"	1870 " . . .	2 " 80 "	"	1890 " . . .	5 " 40 "
"	1851 " . . .	2 " 60 "	"	1871 " . . .	4 " — "	"	1891 " . . .	6 " — "
"	1852 " . . .	5 " 20 "	"	1872 " . . .	6 " 40 "	"	1892 " . . .	10 " — "
"	1853 " . . .	6 " 30 "	"	1873 " . . .	6 " 60 "	"	1893 " . . .	6 " — "
"	1854 " . . .	8 " 40 "	"	1874 " . . .	4 " 60 "	"	1894 " . . .	6 " — "
"	1855 " . . .	4 " 70 "	"	1875 " . . .	4 " — "	"	1895 " . . .	7 " — "
"	1856 " . . .	4 " 90 "	"	1876 " . . .	3 " — "	"	1896 " . . .	7 " — "
"	1857 " . . .	5 " 70 "	"	1877 " . . .	2 " — "	"	1897 " . . .	15 " — "
"	1858 " . . .	4 " 80 "	"	1878 " . . .	4 " 60 "	"	1898 " . . .	6 " — "
"	1859 " . . .	4 " — "	"	1879 " . . .	4 " 60 "	"	1899 " . . .	10 " — "
"	1860 " . . .	3 " 40 "	"	1880 " . . .	4 " 40 "	"	1900 " . . .	7 " — "
"	1861 " . . .	3 " — "	"	1881 " . . .	4 " 40 "	"	1901 " . . .	6 " — "
"	1862 " . . .	2 " 80 "	"	1882 " . . .	6 " — "	"	1902 " . . .	7 " 50 "
"	1863 " . . .	2 " 80 "	"	1883 " . . .	5 " — "	"	1903 " . . .	9 " — "
"	1864 " . . .	2 " 80 "	"	1884 " . . .	5 " — "	"	1904 " . . .	5 " — "
"	1865 " . . .	4 " — "	"	1885 " . . .	3 " 60 "	"	1905 " . . .	6 " — "
"	1866 " . . .	4 " 40 "	"	1886 " . . .	4 " 60 "	"	1906 " . . .	12 " — "
"	1867 " . . .	4 " — "	"	1887 " . . .	5 " — "	"	1907 " . . .	13 " — "
"	1868 " . . .	4 " — "	"	1888 " . . .	8 " 40 "	"	1908 " . . .	9 " — "

Pojedyncze roczniki wydań w innych siedmiu językach od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które zaginęły lub doszły w stanie wadliwym, reklamować należy najpóźniej w przeciągu czterech tygodni po ich ukazaniu się, zaś części wydań niemieckich najpóźniej w przeciągu sześciu tygodni po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu można pojedyncze części Dziennika ustaw państwa dostać wyłącznie tylko za opłatą ceny handlowej ($\frac{1}{4}$ arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ wszystkie roczniki wydania niemieckiego począwszy od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach począwszy od roku 1870. są całkowicie uzupełnione, przeto można nabyć w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte Nr. 24., nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część wszystkich tych roczników po cenie handlowej ($\frac{1}{4}$ arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione zostało uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi.